

Lezen: Lucas 6:27-38

Tekst: Lucas 6:37c (Vertaling 1951: Laat los, en gij zult losgelaten worden)

Thema: de kunst van het loslaten (1)

Voordat de kinderen naar de KBC gaan:

Hoe vang je een aap?

Slide Plaatje aap met banaan

Hoe vang je nou zo'n aap?

...

Slide Plaatje van een aap met zijn handje vast in een kokosnoot

Uitleg

Daarover heeft Jezus het hier.

(kinderen naar KBC, lezing van Lucas 6:27-38)

Preek:

Lieve mensen,

Slide We zoeken houvast

Met het pakken van de vrucht zocht Eva houvast buiten God. Samen met Adam. En toen is alle ellende begonnen.

Want houvast creëren op eigen houtje geeft, dat je zelf ook klem komt te zitten. Je ziet de geschiedenis van de zondeval zich telkens herhalen. In het opkomen voor je rechten ten koste van anderen. Met de zondvloed als gevolg. In het bouwen van de toren van Babel. Zoeken naar macht. Naar houvast in jezelf of in iets anders dat het niet kan geven. En zo gaat het maar door.

Helemaal tot aan vlak voor onze tekst. Als Farizeeën en Schriftgeleerden hun houvast zoeken in regels. En in handhaving daarvan. Sociale controle. Macht over de leken. Veroordeling van anderen, zodat jij je sterker en beter kan wanen. Schijnzekerheid. Dat is waar Jezus in onze tekst op reageert.

Ik weet niet of we van de apen afstammen. Ik weet wel dat we vaak lijken op de aap uit het voorbeeld. Je houdt iets vast en zomaar leidt het tot je eigen gevangenschap.

Ook voor de mens van vandaag is dat nog steeds waar. Na de verlichting is ons verstand en logica houvast geworden. Voor postmoderne mensen is daar het eigen gevoel nog bij gekomen. Ons eigen verhaal, onze persoonlijke ontwikkeling, groei en vooruitgang. Maar je gooit je anker in je eigen ruim. We zien het: zo vaak raken mensen nog op drift. Zijn ze alle houvast kwijt. Maar worden ze gevangen

gehouden door een paradigma dat je zélf moet zorgen voor je houvast. Krampachtig zelf je geluk ontwerpen.

Maar het is logisch. Je zoekt houvast. Het voorbeeld van die aapjes is wel aardig, en wordt ook veel gebruikt *buiten* de kerk. Het geldt voor alle mensen. We willen misschien wel loslaten, maar hoe dan?

Slide Loslaten als je iets mooiers aangereikt krijgt

In de naam die God zichzelf geeft ligt het geheim. Ik zal er zijn. Ik ben er. Om je op te vangen. Om je te leiden. Abram werd geroepen met alleen Gods woorden als houvast. Beloften die in Gods naam begrepen zijn. Ik zorg voor je. Waar je ook bent.

De truc is dat je leert dat je niet vast hoeft te houden, omdat je vastgehouden *wordt*. Henri Nouwen schrijft in één van zijn boeken over een circusact met een trapeze. We weten sinds het ongeluk met het kerstcircus in Carré hoe spannend dat is.

Op een dag zit Henri Nouwen met Rodleigh, de leider van de trapezegroep, in zijn caravan te praten. Rodleigh vertelt dat hij niet de grote ster is van de trapeze, hoewel hij wel de grootste sprongen maakt en iedereen hem ziet als de ster van de avond. De echte ster is Joe, de vanger. 'Hij moet me op het exacte moment uit de lucht plukken als ik mijn verre sprong naar hem maak.' Nouwen vraagt hoe dat vangen in z'n werk gaat. 'Het geheim is', zei Rodleigh, 'dat ik het vangen geheel aan Joe overlaat en zelf niets doe. Als ik na mijn salto's op Joe afkom, moet ik gewoon mijn armen en handen uitstrekken en wachten tot hij me vangt.' Nouwen is verbaasd. 'Jij doet niets?' 'Nee', zegt Rodleigh, 'ik doe niets'. 'Het ergste dat een springer kan doen is proberen de vanger te vangen. Als ik Joe's polsen zou vastgrijpen, zou ik ze kunnen breken, of hij zou de mijne kunnen breken. Dat zou het einde zijn voor ons beiden. Een springer moet springen en een vanger vangen, en de springer moet met uitgestrekte armen en open handen erop vertrouwen dat zijn vanger er zal zijn.'

Bron: <https://www.remonstranten.nl/adrem/jaargang-2017/juni-2017/circus-als-inspiratie/>

Het leven is soms een achtbaan. Je maakt de ene salto na de andere. Wat moet je doen? God zegt: ontspan. Ik zal er zijn. Steek je handen maar uit. Pak maar brood en wijn. Ook als je het niet zo zeker weet. Doe relaxed mee aan het avondmaal. Want in die maaltijd krijg je houvast in Jezus zelf. Je hoeft alleen je hand maar op te houden.

Want dat is precies wat Jezus niet alleen zegt in onze tekst. Maar hij is het ook komen doen! Hij zegt dat zelf in de synagoge van Nazaret:

Slide ¹⁸'De Geest van de Heer rust op mij,
want hij heeft mij gezalfd.
Om aan armen het goede nieuws te brengen
heeft hij mij gezonden,
om aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken
en aan blinden het herstel van hun zicht,
om onderdrukten hun vrijheid te geven,
¹⁹om een genadejaar van de Heer uit te roepen.'

²⁰Hij rolde de boekrol op, gaf hem terug aan de dienaar en ging weer zitten; de ogen van alle aanwezigen in de synagoge waren op hem gericht. ²¹Hij zei tegen hen: 'Vandaag hebben jullie deze schrifttekst in vervulling horen gaan.'

Dat is waar hij voor gekomen is. Om gevangenen hun vrijlating bekend te maken. Uiteindelijk is dat het ultieme doel van Gods Zoon. Bevrijding. Dat je vrij leeft. Dat je niet klem zit door zonden, wrok, je verleden, wat anderen je aangedaan hebben, je gemiste kansen en je verdampste dromen. Jezus wil je daarvan bevrijden. Hij wil dat je het achter je laat. Dat doet hij door te vergeven én te vernieuwen. Avondmaal wil bewerken dat je afscheid neemt van alles wat mis ging en fout is. Je mag opnieuw een start maken.

Slide Dan kun je ook anderen loslaten

Jezus heeft het hier over barmhartig zijn. Niet oordelen. Je niet vast laten zetten door jouw beeld van een ander. Maar het oordeel uitstellen. Ook wel liefde genoemd. Want van uitstel komt afstel. Als je de ander niet vastzet in jouw hokjes, dan is dat voor jezelf ook bevrijdend. Ineens ontstaat er echt contact. Je viert avondmaal samen met allerlei mensen. Kijk goed naar ze. Niet om te oordelen, maar in het besef dat Jezus net zo veel van die ander houdt als van jou. Het kan niet anders of het maakt je mild. Je laat je vooroordelen los. En zoekt de verbinding.

Maar er is nog een vorm van loslaten die lastig is. En die gebeurt vaak met de beste motieven. Namelijk uit liefde.

Ik wil graag de trailer laten zien van een film die nu in de bioscoop draait.

Slide <https://www.youtube.com/watch?v=ezuLrgUoTTM>

Ik vind dit heel herkenbaar. Je kunt iemand klem zetten door jouw liefde. Dat je bijna helemaal doodgeknuffeld wordt. Dat kan verstikkend zijn. In de film is het voor Herman Finkers zo verstikkend, dat hij Alzheimer faket. Om aan de liefde van Gedda te ontsnappen.

Ook kinderen kun je te lang vastzetten in jouw zorg en liefde. Met de beste bedoelingen. In de luizenmoeder noemden juf Ank je een curlingouder. Je veegt alle obstakels weg voor je kind. Maar er zijn zelfs opvoedkundigen die dat kindermishandeling noemen. Omdat je je kind niet de ruimte geeft. Om fouten te maken. Om soms onderuit te gaan. Om te leren zelfstandig te leven.

In geloofsopvoeding kan dat soms ook zo zijn. Dat je je kinderen zo klem zet. Uit liefde voor de Heer en voor je kind, zeker. Maar als je ze geen keus laat, dan doe je ze te kort. En er is zelfs kans dat jij de weg van de Heer met jouw kind daardoor blokkeert. Of lastiger maakt. Geef ze ruimte. Laat ze zoeken. Grote kans dat God ze niet uit het oog verliest. Hem een beetje kennende.

Door vast te zitten en vast te zetten kun je zelfs de liefde van God blokkeren. Niet alleen in opvoeding, maar ook in de voortgang van de kerk. Een sterk voorbeeld zie je vlak na de opstanding van Jezus. Op die eerste Paasdag loopt Maria in de tuin, maar ze denkt teleurgesteld dat Jezus de tuinman is. En dan lezen we:

Slide ¹⁶Jezus zei tegen haar: 'Marja!' Ze draaide zich om en zei: '*Rabboeni!*' (Dat betekent 'meester'.) ¹⁷'Houd me niet vast,' zei Jezus. 'Ik ben nog niet opgestegen naar de

Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is.' ¹⁸Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: 'Ik heb de Heer gezien!' En ze vertelde alles wat hij tegen haar gezegd had. (Johannes 20)

Maria wil alles houden zoals het was. Maar zo is ze een belemmering voor de voortgang van het evangelie. Jezus moet straks naar de hemel. Want als de Geest wordt uitgestort, pas dan komt de wind onder het evangelie. Pas dan kan het vuur van Pasen zich echt verspreiden. En kan de blijde boodschap in alle talen klinken. Houd me niet vast. Als Maria loslaat wordt ze de eerste evangeliste! Dan krijgt Jezus de ruimte. Later leert Paulus dat ook. Juist als hij klein is, dan kan Gods genade stralen in zijn leven.

Tenslotte:

Slide Loslaten in andere religies

Lessen over loslaten vind je in allerlei stromingen. Soms geestelijk, soms heel praktisch. Ik vind dat wel logisch. Wat Jezus zegt is echt levenswijsheid. Dat ontdekken anderen blijkbaar ook via andere wegen. Toch is er één groot verschil. In dat loslaten zie je vaak dat er onthechting moet plaatsvinden.

Maar de schepping is goed. Jouw lijf, jouw verlangens, je bezit. Dat zijn in zichzelf geen foute dingen. Het gaat fout als je er te veel voor gaat en er vervolgens door in beslag genomen wordt. Maar ten diepste is christelijk loslaten niet dat je het laat gaan, maar dat je het anders leert vasthouden.

Zolang iets of iemand je beheerst. Of jij wil een ander onder controle houden. Dan leidt het van God, van Jezus af. Maar je kunt het ook zo vasthouden, dat je samen dichterbij Jezus uitkomt. Als je trouw bent aan God en aan de ander, dan schep je ruimte voor God en die ander. Heb vertrouwen. In je Heer. En in de mensen om je heen. Maar vooral: het vertrouwen in je Heer *als het gaat om* de mensen om je heen.

Laat los. Dan zul je bevrijd worden.

Amen

Voorafgaand aan de avondmaalsviering:

Slide Voor bespreking:
wat zou jij moeten loslaten om dichterbij de ander en bij Jezus te komen?